

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 15. junij 2000 štev. 24 (3070) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Slovensko prosvetno društvo »Danica« v Šentprimozu
Slovenska prosvetna zveza v Celovcu

vabita na slovesnost ob 20-letnici Kulturnega doma »DANICA«

v nedeljo, 18. junija 2000, ob 15. uri v Kulturnem domu v Šentprimozu

SODČLUJEJO: Mešani pevski zbor SPD »Danica«
Otroški pevski zbor SPD »Danica«
Dramska skupina SPD »Danica«
Pevski zbor »Korenine Danice«
Otroci ljudske šole iz Šentprimozu
Moški pevski zbor »Skladatelj Ipvavcev« iz Šentjurja
Po prireditvi družabnost z Duo Peugeot

Delegacija KOKS-a pri vladi v Sloveniji

Na binkoštni ponedeljek, 12. junija, se je delegacija koordinacijskega odbora (predstavniki ZSO in NSKS), pogovarjala v Ljubljani z državnim vrhom Republike Slovenije in ga seznanila s trenutnim položajem koroških Slovencev. Delegacija se je srečala s predsednikom države Milanom Kučanom, zunanjim ministrom Lojzetom Peterletom in z novoizvoljenim premierom Andrejem Bajukom. Pogovori so potekali v prijateljskem in stvarnem vzdušju.

Člani delegacij, vodila sta ju predsednik Nadzornega odbora ZSO Valentin Sima in predsednik NSKS Bernard Sadovnik, so poudarili, da koroški Slovenci stojijo pred novimi izzivi. Na eni strani je znotraj narodne skupnosti prišlo z ustanovitvijo Koordinacijskega odbora koroških Slovencev (KOKS) do pomirjenja in odprtega dialoga. Spodbudno pa je tudi dejstvo, da je država Avstrija sprejela ustavno določilo, v katerem se priznava k svoji kulturni in jezikovni pestrosti in raznolikosti, ki jo je obvezana podpirati in pospeševati.

Na drugi strani pa se na izredno senzibilnem področju dvojezičnega šolstva odpira nova fronta konfliktov med narodno skupnostjo in deželno vlado. Zavedati se je treba, da najnovejši kompromis v pododboru koroškega deželnega zbora, ki so ga podprli tudi slovenski predstavniki v tem gremiju, gre v smer razvrednotenja dvojezične kvalifikacije in da je razburjenje ter nelagodje pri Slovencih možno.

Ko je pred dvajsetimi leti začel koroški Heimatdienst z napadi na dvojezično šolstvo, je prav s pomočjo civilne družbe v Avstriji uspelo odbiti to agresijo. Takrat je rektorska konferenca avstrijskih univerz odigrala pomembno pozitivno vlogo.

Danes pa je narodna skupnost zaskrbljena nad svojimi zastopniki, ki sedijo v šolskem pododboru deželnega zbora in so sklenili kompromis, ker si niso vzeli časa za poglobljen pogovor s strukturami, ki so vpletene v ta problem.

V vprašanju člena 7. Avstrijske države pogodbe sta si obe strani enotni, da še ni izpolnjen

in da je Slovenija pravna naslednica bivše skupne države Jugoslavije ter zaščitna sila koroških Slovencev. V tej zvezi so predstavniki koroških Slovencev naglasili pomen pluralnosti mnenj znotraj narodne skupnosti, predvsem pa, da je treba to pestrost ohraniti na medijskem področju, najsi so to

časopisi ali pa radii. Trenutno nosi Republika Slovenija glavno finančno breme za vzdrževanje infrastrukture narodne skupnosti. Spomnili so na odgovornost Avstrije in da v prihodnje ne bomo mogli mimo dejstva, da bo Avstrija morala prispevati bistven delež k ohranjanju te infrastrukture.

V Borovljah so letos spet pripravili »igro«; v režiji Bogomirja Verasa bodo v soboto, 17. junija zvečer, pri Cingelcu na Trati dali »Vse zas ljubi kruhek«; vabimo vas, da se boste tudi vi nasmejali! Na sliki prizor iz kabareta

PREBLISK

Ko takole »delaš« časopis, ki mora pravočasno iziti, medtem ko ves dan zvonijo telefoni, ko odpiraš elektronsko pošto, ko jamraš, ker pridejo najbolj nujne stvari tik pred zdajci, ko moraš odločiti, kaj je bolj pomembno in kaj manj (vsaj urednikom), takrat obupuješ (ampak samo takrat) in si rečeš, da bi šel človek raje delat v kakšno fabriko za tekoči trak, ki se ob petih ustavi in greš mirne duše domov.

Ker pa so vsi trije slovenskokoroški tedniki za informiranje predvsem v zadevah narodnega življenja, in ker je to narodno življenje izredno razgibano na kulturnem področju, je vsak teden v časopisju za goro obvestil o prireditvah. Zatakne se, ko zvonijo te-

lefoni, da mora biti prav »naša« prireditev na posebno vidnem mestu in lepo v okvirju. In uredniku ali urednici se trga srce, ker ne more vsem ustreči.

Zato, drage bralke in dragi bralci, ne jezite se preveč, če vam ne moremo vselej ustreči.

V lastni zadevi

Ne gre za nobeno vrednotenje teh prireditev. Vsaka je izredno važna in pomembna, vsaka pritegne določen krog ljudi, z vsako delujemo proti asimilaciji.

In ne nazadnje je zato na voljo tudi slovensko časopisje.

S. W.

SLOVENIJA

Po tretjem poskusu je nova vlada konstituirana

V sredo prejšnji teden so poslanci v državnem zboru z glasom večine vendarle potrdili novo vlado in vladnega predsednika dr. Andreja Bajuka. Že dan navrh je dr. Bajuk sklical konstitucionalno sejo, na kateri so ministri imenovali osnovne organe vlade. Vlada ima tudi novo generalno sekretarko (dr. Verica Trstenjak).

Imena v novi vladi so poleg premierja Bajuka: minister za zunanje zadeve je Lojze Peter-

le, za notranje zadeve pa dr. Peter Jambreč, delo, družino in socialne zadeve so skrb ministra Miha Brejca, minister za kmetijstvo je ponovno Ciril Smrkolj, finančni minister je Zvonko Ivanušič, Barbara Brezigar je ministrica za pravosodje, minister za ekonomske odnose je dr. Marjan Senjur, za okolje in prostor dr. Andrej Umek, minister za zdravstvo je dr. Andrej Bručan, minister za malo gospodarstvo in turizem je Janko Razgoršek, minister za promet in zveze je ostal mag. Anton Bergauer, za znanost in tehnologijo dr. Lojze Marinček, minister za obrambo je Janez Janša, za gospodarske dejavnosti dr. Jože Zagožen, za kulturo bo skrbel pisatelj in zdaj minister Rudi Šeligo, minister za šolstvo in šport je dr. Lovro Šturm, minister brez listnice pa je dr. Tone Jerovšek.

Vlada ima mandat do naslednjih rednih volitev v Sloveniji, ki bodo letos jeseni. Trenutno pa se bo nova vlada posvetila predvsem kadrovskim vprašanjem, saj bo tako želela uveljavljati svoje interese. Drug veli zalogaj pa je približevanje Evropski uniji.

Izvolitev nove vlade sta pravzaprav omogočili dve poslanki, ki se nista držali dogovorov in bili zato izključeni iz poslanskih klubov.

Kadrovska komisija je imela sejo 14. junija, po njej bodo znane spremembe, vlada pa je zasedla 15. junija.

ODBOR ŠOLSKE SKUPNOSTI ZG IN ZRG ZA SLOVENCE

vabi na prireditev

»Gradimo
mostove –
Wir bauen
Brücken –
Costruiamo
i ponti«

v petek, 16. junija 2000,
ob 19.30
v avli slovenske gimnazije
v Celovcu

Nastopajo zbori, orkester,
ansambel in recitatorji z gimnazije
ter člani pobratenegega SPD »Gorjanci«
iz Kotmare vasi

Prisrčno vabljeni!

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

tovariško
srečanje
protifašistov
in demokratov

v nedeljo, 25. junija 2000,
ob 14. uri
pri Peršmanu v Podpeci
nad Železno Kaplo

Poleg polaganja vencev
bodo na sporedu govori in
nastopi kulturnih skupin,
sodeloval pa bo tudi znani
ansambel Diaton iz Mute
pri Vuzenici.

Prisrčno vabljeni!

Čeprav ne živimo v času grajskih gospodarjev, ravno v aktualni šolski razpravi srečujemo mnogo dogodkov, ki spominjajo na pretekla stoletja, na stoletja dvorjanov. Politični predstavniki koroških Slovencev se obnašajo tako, kot bi bili edinole oni sami poklicani in legitimirani povedati, kaj je za njihov »folk« prav in kaj ne. Njihovo prepričanje je, da so samo njihove besede tehtne, ker pridejo iz ust predsednikov oz. predstavnikov.

Da v svojem zadržanju ne izpadejo čisto avtoritarno, gosposko in nedemokratično, so pripravljani, če je treba, tudi prisluhniti svojim kritikom. Na zunaj vsaj zatrjujejo, da je za razpravo in politično kulturo dobro, »če je nekaj takih med nami, ki so skeptični in ki s svojim kritičnim pristopom znajo bolj ostro opozoriti na pereča vprašanja«. Tudi kritikom in (kritičnim) strokovnjakom bodo dali možnost sorazpravljanja in soodločanja, ko bo za to prilika – npr. v ministrski komisiji.

Kritiki treh slovenskih sporazumnikov so se zaenkrat znašli v vlogi dvornih norcev, ki se jim da možnost, da SMEJO povedati svoje pomisleke. Zato se je treba vprašati, kako vrednost ima kritika teh sitnih in neprijetnih »dvornih norcev«? Je samo zabava?

KOMENTAR

Dr. Vladimir Wakounig

Šala? Delček resnice? Ali pa celo utemeljena kritika in s tem tudi upravičena kritika političnega ravnanja treh slovenskih dvorjanov?

Trenutno je videti še tako, da je mogoče notranjeslovenske kritike zreducirati na pozicijo »dvornih norcev«, s katerimi se lahko ravna zelo poljubno. Za ohranjanje lastne politične pozicije je za slovenske predstavnike važno,

Kritiki in dvorni norci

da teh dvornih norcev ne vzamejo (preveč) resno in jim ne pripisujejo večje pomembnosti.

Morda bi za celotno vodstvo koroških Slovencev bilo zelo koristno, če bi začelo resno razpravljati o odnosu, ki ga ima do svojih kritikov oz. »dvornih norcev«. Ta razprava o odnosu pa mora vključiti tudi vprašanje, kake so še sploh perspektive za slovensko narodno skupnost, če bo haiderija trajala še nekaj let – ne samo na Koroškem, ampak tudi v avstrijski politični kulturi. Lahko se zgodi, da bo ta politika hladnokrvnosti koroške Slovence v bodoče potisnila v vlogo »dvornih norčkov«, ki bodo smeli s svojo folkloro zabavati večino in politične veljake, v dokaz, da še živijo in da smejo negovati svojo kulturo.

DISKUSIJA O ŠOLSTVU

Štiristrankarski pakt v

Torkov (6. 6. 2000) soglasni sklep v pododboru ustavnega odbora koroškega deželnega zbora – predstavniki SPÖ, FPÖ in ÖVP – ter z navzočimi predstavniki koroških Slovencev hočem osvetliti iz dveh zornih kotov, dejal bi, nanizati, kaj se na osnovi tega za nas lahko zgodi pozitivnega, zakaj bojazni pred poslabšanjem situacije.

Možni pozitivni premiki

Načelno je treba podpreti:

■ Vsako politiko pomirjevanja koroškega prebivalstva.

■ Onemogočanje nadaljnega hujskanja koroškega prebivalstva z lažnimi nemškonalnimi argumenti v škodo slovenski narodni skupnosti na Koroškem.

■ Povečanje vidne pripravljenosti za resne pogovore, kar je ocenjevati kot poskus zblizevanja obeh narodov na Koroškem.

■ Napovedano strokovno reševanje problematike.

■ Obljube reševanja (zaradi koroškimi Slovincem sovražnimi elementi) nastale šolske problematike po odločitvi Ustavnega sodišča le v konsenzu s slovensko manjšino.

■ Reševanje v pristojnih zveznih organih – Ministrstva za izobraževanje, znanost in kulturo na Dunaju ter v dunajskem parlamentu, kjer se mora opo-

štovati evropska manjšinska zakonodaja ...

Resen, strokoven in pošten pristop k reševanju po desetih letih ponovno zaradi hujskanja nemškonalnih krogov nastalega šolskega vprašanja ob upoštevanju želja, potreb in samostojnega odločanja slovenske manjšine o lastnih vprašanjih, bi pomenilo vpeljevanje (do sedaj ne obstoječe) enakopravnosti slovenskega jezika, slovenske kulture, ... na Koroškem in izpolnjevanje določil člena 7 avstrijske državne pogodbe iz leta 1955.

Našteto je tako pomembno, da bi pomenilo preobrat dosedanjega političnega zadržanja vladajočih koroških strank napram našim potrebam za preživetje kot del slovenskega naroda.

Negativno ocenjevanje

Bojazen, da bi bil rezultat napovedanih pogovorov ponovna okrnitev javnega dvojezičnega šolstva na Koroškem, je utemeljena. Protislovensko delovanje nemškonalnih krogov na Koroškem je vedno obstajalo. Spreminjal se je le način.

Mnogi koroški veljaki vseh poklicev so bili (deloma so še) v preteklosti prepojeni tudi z nacistično/rasistično miselnostjo in grobo kršili človekovo dostojanstvo. V milejši obliki ta

miselnost še obstaja in se previdno, dejal bi zahrbtno, kakor to pač dopuščajo demokratične strukture, tudi izvaja.

V ilustracijo navajam tri drobce dogajanja v preteklosti:

■ Prislina uvedba utrakvistične šole na Koroškem s ciljem pomemčevanja Slovencev s pomočjo šole se je izvršila s tihim privoljenjem države. Posebno po letu 1920 je ta šola na grob način izvrševala nemškonalno poslanstvo; na »miren« način, za svet skorajda neopazno, a vseeno nasilno, je uničevala jezik večine na južnem Koroškem dokler ni napočil čas, ko se je nacizem lotil »končne rešitve koroškega vprašanja«. Slovenska beseda in pripadniki slovenskega naroda na Koroškem so preživeli le, ker je propadel Hitlerjev rajh.

■ Posebno vlogo v strategiji protislovenskih nemškonalnih sil je igrala in igra Koroška domovinska služba (KHD), ustanovljena po 1. svetovni vojni, l. 1924 preimenovana v Koroško domovinsko zvezo (KHB) in deset let po 2. svetovni vojni zopet ustanovljena kot KHD: Zgodovinski učbenik za višje šole KHD in KHB obravnava pod geslom »Manjšini sovražne organizacije«. Tudi povojni KHD podpira vedno nemškonalne cilje. Leta 1958 npr. je sodeloval pri akcijah, ki so

MAČKA IN MIŠI?

Haider in Slovenci v šolskem vprašanju

Ocene »konsenza«, doseženega med zastopniki slovenskih organizacij in deželnozbornimi strankami na sestanku 6. junija 2000, so znotraj narodne skupnosti očitno dokaj različne. Eni pravijo, da ni razloga za vznemirjenje, drugi so mnenja, da so slovenski zastopniki s svojim pristankom odprli pot demontaži dvojezičnega šolstva na Koroškem. Nekateri so celo mnenja, da je bil dosežen epohalen uspeh: Slovenci da so si priborili veto-pravico glede na vsako urejanje šolskega in tudi drugih manjšinskih vprašanj, kajti deželni zbor se je obvezal za konsenz z manjšino pri bodočih rešitvah šolskega in drugih manjšinskih vprašanj. S tem da je napočil čas novega dialoga – vsaj tako se je raznežila EL v svoji izjavi. Človek ima vtis, da so želje popolnoma zameglile sposobnost do trezne politične presoje. Ali niso isti ljudje pred nedavnim (28. februarja 2000) razpravljali v razširjenem KOKS-u med drugim o do danes neizpolnjenih slavni obljubah koroškega deželnega zbora iz leta 1920 (pred plebiscitom), in sicer prav takšnih, ki so obetale rešitev manjšinskih vprašanj v konsenzu z zastopniki manjšine?

Toda ni treba segati tako daleč nazaj v zgodovino. Tudi sedanja šolska debata je že pokazala, koliko so vredni konsenzualni dogovori na deželni ravni. Prvi uradni sestanek glede odločitve ustavnega sodišča o koroškem manjšinskem šolstvu je bil na deželni vladi 4. aprila 2000. Deželni glavar je na ta sestanek vabil še pred izidom pismene odločitve ustavnega sodišča, vabljeni pa so bili poleg zastopnikov strank in šolskih oblasti tudi zastopniki obeh osrednjih organizacij, za NSKS sta bila tam Sadovnik in Wedenig, za ZSO pa jaz. O debati bi se dalo povedati več, toda omenil bi samo dve stvari: predsednik deželnega zbora Freunschlag se je na začetku svojega prispevka obrnil proti temu, da bi glavna točka v debati bili učitelji, glavno da mora biti vprašanje jezikovne izobrazbe (Schulpolitik soll nicht Lehrpolitik sein!) – to je zanimivo zaradi tega, ker je bil s tem vsaj v delu svojega stementa navzkriž z glavno osjo trenutne nemškonalne politike v tem vprašanju. Druga zanimivost pa je, da je na tem sestanku Haider sam predlagal oživitve ministerialne (ekspertne) komisije na Dunaju, torej

stvari, ki jo »Naš tednik« zdaj slavi kot enega izmed obeh bistvenih dosežkov slovenske odločnosti in pogajalske spretnosti na sestanku s strankami 6. junija.

Tisti prvi sestanek 4. aprila se je zaključil s konsenzom, da se ustanovi pododbor ustavnega odbora deželnega zbora, v katerem bi po predlogu deželnega glavarja poleg zastopnikov strank sodelovali strokovnjaki šolskih oblasti ter zastopnika osrednjih organizacij. Ta pododbor naj bi izdelal enotno »koroško« stališče o reformi dvojezičnega šolstva. Bernard Sadovnik je predlagal za pododbor dodatno zastopnika EL (z ozirom na to, da izhaja vrsta občinskih odbornikov v dvojezičnih občinah iz njenih krogov), jaz pa sem predlagal še zastopnika Strokovnega pedagoškega združenja (ker se ta organizacija še najbolj kontinuirano strokovno bavi z vprašanji dvojezičnega pouka). Vsi navzoči z deželnim glavarjem na čelu so se s temi predlogi strinjali.

In kaj je iz tega potem naredila režija deželnih oblasti? Iz pododboru ni bilo nič, spremenil se je kratkomo v »hearing« (25. maja), na katerega pa niso bili vabljeni samo spora-

zumno imenovani predstavniki, ampak tudi Feldner in zastopnica ominozne iniciative z evfemističnim imenom »Plattform für Schule der sprachlichen Vielfalt«, katere zahteve pa v bistvu niso nič drugega kot nova naklada KHD-jevske politike. Zastopnik ZSO Sturm je moral zapustiti hearing (še pred koncem) po približno poldrugi uri, proti koncu pa je menda deželni glavar ostro atakiral Sadovnika. NSKS je po hearingu takoj sklical sejo z učitelji in sejo KOKS-a za 29. maj, za svojo organizacijo pa isti večer sejo Zbora narodnih predstavnikov. Sklepi teh sestankov so slovenski javnosti več ali manj znani, zato jih tukaj ne bi ponavljal.

Ustavni odbor deželnega zbora je 30. maja sprejel sklep, ki je v bistvenih točkah odgovarjal zahtevam zgoraj omenjene platforme, po enem tednu pa je prišlo do ponovnega sestanka odbora s slovenskimi zastopniki – tokrat Strokovno združenje s strani dežele ni bilo več vabljeno! Dokaj jasni sklepi slovenskih gremijev z dne 29. maja so na tem sestanku 6. junija zvođeneli v to, da so slovenski zastopniki nekako pristali na

punktacijo dežele, v bistvu v zameno za obljubo o bodočih konsenzualnih rešitvah. Res je sicer, da slovenski zastopniki niso izrazili svojega direktnega soglasja z vsebino punktacije, temveč so zahtevali razpravo o vseh točkah v strokovni komisiji na Dunaju. Toda na drugi strani je v sklepu tudi zapisano, da »vzamejo ta papir kot politični okvir na znanje« (glej prejšnji »Slovenski vestnik«). To so nejasne in nasprotujoče si formulacije, najbrž v upanju, da bo volk sit in koza cela. Vsekakor je koroška (in avstrijska) javnost pristanek, ki ga nekateri slovenski predstavniki interpretirajo kot zgolj »proceduralnega«, sprejela kot vsebinsko soglašanje, s tem pa so vsaj glavne točke debate začrtane. Kako bodo slovenski predstavniki, ki so zdaj s svojim zadržanjem vzbudili v politični javnosti določena (napačna) vsebinska pričakovanja, pozneje isti javnosti uspeli tolmačiti svoje (predpostavljam da vsebinsko drugačne) poglede, zame nikakor ni jasno. Če se zdaj niso tudi za javnost jasno vsebinsko pozicionirali, zakaj bi to pozneje bilo lažje?

Valentin Sima, predsednik Nadzornega odbora ZSO

Šolskem vprašanju?

na dvojezičnih šolah po Koroškem privedle do odprave obveznega učenja slovenščine. Danes npr. zahteva odpravo dvojezične šole in namenoma troši neresnične parole o »slovenizaciji Koroške«. Njegovo sodelovanje z FPÖ je očitno izvrstno. Zaradi propagande z deloma verjetno rasistično vsebino, bi bilo treba vložiti tožbo.

■ Šele pred malo več kot desetimi leti smo končali s šolsko debato, ko je KHD tudi že zahteval ločitev po jezikovnih kriterijih, za »nemške Koroške nemške šole in nemškokoroške učitelje«, za Slovence posebne šole. Za več vredne in manj vredne ljudi? Sedaj KHD govori o krivicah, ki se godijo nemško govorečim Korošcem in privilegiranih dvojezičnih učiteljih. Slovensko se vsak lahko nauči in postane dvojezični učitelj na Koroškem, ni to vezano

na narodnost. Poznavalci koroških razmer dobro poznajo taktiko nemškonacionalnih združenj, ustvarjanja protislovenskega ozračja s prirejenimi, deloma lažnimi argumenti. Ni še preteklo toliko let, ko je KHD avstrijskim kulturnim društvom na Koroškem odsvetoval skupne nastope s slovenskimi avstrijskimi kulturnimi društvi.

Zakaj soglasni sklep?

Soglasni sklep o nadaljnjih korakih v šolski zadevi v pododboru ustavnega koroškega deželne zboru je bil za tri koroške stranke potreben in ima – ocena iz mojega vidika – sledeče vzroke:

1. Posamezna stranka je zaradi večjega števila članov iz nemškonacionalnih krogov očitno zainteresirana te kroge podpreti zaradi ciljev, ki jih sama zasleduje, ali pa je na drug način »primorana«

delovati (volilna strategija) v njihovem smislu.

2. Trenutna situacija v Evropski skupnosti ne dopušča grobe postopanja proti slovenski narodni skupnosti na Koroškem.
3. Treba je najti pot, da se Slovence prisili v pogove, ki naj trajajo čim dalj časa. Tako se omogoči protislovenski propagandi ustvariti »potrebno« javno mnenje v podporo nemškonacionalnih zahtev rasistične vsebine in čaka na pravi trenutek za uvedbo manjšini in dobremu sožitju škodljivih sprememb.
4. Zavlačevanje odločitve morda omogoča koroški politiki ustvariti ponovni razdor med slovenskimi organizacijama ali med nami najti osebo (osebe), ki bi to storila.
5. Preprečiti vsakršne širše zasnovane solidarnostne akcije, poročanje v časopisih in

drugih medijih ter spraviti dvojezično učiteljstvo v obupno situacijo, da kloni že pred odločitvijo in se ji pozneje tudi ni mogoče upreti. Za časa nacistične vladavine bi v podobnih situacijah uporabljali silo.

6. Vtihotapiti z v demokraciji danimi možnostmi prirejene nemškonacionalne protislovenske in proti mirnemu sožitju v deželi naperjene zahteve v obravnavo v komisiji in tako ustredi zahtevam KHD.
7. Iz pogovora na Koroškem izključiti Strokovno pedagoško združenje (za drugo sejo ni dobilo več vabila), ki pozna in lahko obrazloži trenutno šolsko situacijo, kar verjetno ni zaželeno.
8. Preprečiti, da se koroški Slovenci obrnejo za pomoč na ustanove, razsodišča, organizacije, ... izven Avstrije.

Po izkušnjah v komisijah v letih 1987 do 1991 in temu, kar se je sedaj doseglo, nam preostane le ena sama pot: sodelovanje v predvideni komisiji le tako dolgo, ko je še opazen interes večine za potrebe manjšine. Čim pa se zazna strankarskopolična obravnavo šolskega vprašanja v smislu podpiranja neupravičenih nemškonacionalnih zahtev, je treba komisijo zapustiti in ukrepati. Če se to ne bi storilo, bi jaz zadržanje slovenskih organizacij oziroma njihovih zastopnikov v komisiji ocenil za nezmožne zastopati svoje in skupne koroške interese.

Nikakor ne gre, da bi kdorkoli na spreten, a zaničevanja vreden način in morda celo z našim pristankom zrušil zadnje ostanke javnega avstrijskega dvojezičnega šolstva na Koroškem.

Franc Kukovica

»Narodnostni konsenz« – konsenz proti civilni družbi

Politična razprava o dvojezičnem šolstvu se je bistveno pomaknila naprej. V smer, ki si jo želi deželni glavar in kakršno v trenutnem mednarodnem izobčenju potrebuje. Uspelo mu je, da je zastopnikom koroških Slovincem naredil zahteve zloglasne in dubiozne platforme za »Šolo jezikovne raznolikosti« tako prikupne, da so dali svoj soglasen pristavek. S takim pristankom so javnosti signalizirali, da se z zahtevami identificirajo in da so jih sprejeli za svoje. Vsako drugačno obračanje in pojasnevanje sprejetega je v resnici samo poskus svojo slabo vest (v kolikor jo politiki sploh imajo) pomiriti in nastalo politično škodo bagatelizirati. Soglasje med slovenskimi zastopniki in deželnozborskimi strankami pa je za glavarja pravi političen adut, ki mu bo pomagal, da se bo lahko ponašal kot politik konsenza in posredovanja med narodnostnima skupnostima.

S pristankom na štiristrankarski pakt so si politične strukture koroških Slovincov same zavezale roke in so si tudi same nadele nagobčnik. Kako v bodoče kritizirati politično zlorabo dvojezičnega šolstva, ko pa se je vse pripravljalo v konsenzu s slovenskimi zastopniki? Kako kar naenkrat na Dunaju in v eventualni ministrski komisiji zahtevati pedagoško-strokovne ukrepe, ko pa besedilo »koroškega sporazuma« kaj takega sploh ne predvideva?

Ta novi »konsenz« je več kot samo politična retorika. Je v resnici nova praksa političnega diktata, ki so se mu pri-

družili tudi zastopniki koroških Slovincov. Ta praksa ne trpi vključevanja struktur civilne družbe ter sloni na negiranju politične sposobnosti in političnega usposabljanja posameznika oz. skupin. Bistvo te politične prakse je uveljavljanje avtoritarnosti politikov, ki meri na to, da že v kali zatre vsak odpor, vsako povezovanje in vsako sodelovanje civilne družbe pri političnih odločitvah. Ta novi »koroški narodnostni konsenz« je pravzaprav soglasje avtoritarnih političnih struktur – vključno slovenskih. Kajti še preden je prišlo do odkrite razprave s prizadetim učiteljstvom, še preden je prišlo do posvetovanja z neodvisno znanostjo, še preden je prišlo do izdatnega informiranja lastnih političnih in strokovnih gremijev, se je »slovenska trojka« (dr. Marjan Sturm, dr. Pavel Apovnik in Andrej Wakounig) pustila pridobiti za korak, ki ga v koroški stvarnosti ni mogoče ne zamolčati ne zbrisati in tudi ne razveljaviti. Za politično kulturo na Koroškem pa je povsem vprašljivo, če bo ta konsenz pomemben korak v smeri institucionaliziranega avtoritarnega in oblastnega ravnanja političnih funkcionarjev.

Trenutni poskusi pomirjevanja in bagateliziranja slovenskih politikov so samo reševanje lastnega političnega imidža in zato nikakor ne prepričajo. Če je dvojezično šolstvo zares najbistvenejše politično vprašanje sožitja in eksistence slovenske narodne skupnosti, potem se morajo slovenski po-

gajalci tudi zavedati svoje odgovornosti za negativne posledice na področju dvojezičnega šolstva.

Bistvo tega »konsenza« je v tem, da slovenski zastopniki pri nadaljnjih pogajanjih ne bodo mogli odstopati od tistih organizatoričnih in službeno-pravnih zahtev, na katere so zavestno pristali in ki gredo v vidno razvrednotenje dvojezičnosti in dvojezične kvalifikacije.

Slovenskim politikom je treba jasno povedati, da so se s tem pristankom znašli v vlogi izvrševalca ukrepov, ki rušijo strukturo dvojezične vzgoje in izobraževanja. Pristavek na soglasen kompromis je v očeh javnosti in deželne vlade tudi prevzem odgovornosti za realizacijo vseh šolskopoličnih konsekvenc, kar pomeni, da bo naknadno odstopanje od štiristrankarskega pakta neverodostojno in bo osmešilo lastno politično agiranje.

Za deželne glavarja pa je dosežen »koroški narodnostni konsenz« še poseben uspeh, ki bo dal praznovanjam 10. oktobra svoj pečat. Kakorkoli že, tokratna šolska razprava bo tekla v luči bližajočega se koroškega oktobra in njegovih slovesnosti. V pričakovanju oktobra bo glavar od slovenskih političnih zastopnikov zahteval primerno ustrezljivo ravnanje, ki oktobrskih svečanosti ne bo motilo. Koraka nazaj, koraka za trenutni »narodnostni konsenz« pri 80. obletnici plebiscita 10. oktobra 2000 ne bo – slovenski zastopniki bodo prisotni.

Dr. Vladimir Wakounig

Pismo članov Strokovnega pedagoškega združenja pododboru deželne zboru

Sehr geehrter Herr Vorsitzender!

Ab dem Schuljahr 2001 muss im gesamten Geltungsbereich des Minderheitenschulwesens auch in der 4. Schulstufe der gesamte Unterricht für die zum zweisprachigen Schüler zweisprachig erteilt werden. Wir begrüßen den Entscheid des Verfassungsgerichtshofes in der Erwartung, dass dies zur Verbesserung des zweisprachigen Unterrichts beitragen wird.

In diesem Zusammenhang betrachten wir den vom Bmf BWK erarbeiteten Entwurf zur Novelle des Minderheitenschulgesetzes für ausreichend, um den Entscheid des Verfassungsgerichtshofes Genüge zu tun. Die derzeit insbesondere im Unterausschuss des Kärntner Landtages diskutierten Vorschläge zur Novellierung des Minderheitenschulgesetzes entsprechen nicht dem Geist des Erkenntnisses des Verfassungsgerichtshofes.

Die zweisprachigen LehrerInnen erwarben durch ihr Stu-

dium das Lehramt, das sie berechtigt, an allen österreichischen Schulen zu unterrichten und sich auch um einen Leiterposten zu bewerben. Es wäre geradezu grotesk, wenn sie sich durch die Zusatzqualifikation in slowenischer Unterrichtssprache für einen Einsatz an der zweisprachigen Schule in Kärnten disqualifiziert hätten. In diesem Sinne fordern wir, dass die zweisprachige Schule nur mit Leitern besetzt wird, die die Lehramtsprüfung in deutscher und zusätzlich in slowenischer Unterrichtssprache nachweisen können. Diese Regelung muss auch für die Prüfung von zweisprachigen Klassen gelten (Qualifikation als Entscheidungsgrundlage).

Abschließend stellen wir fest, dass die Pädagogische Fachvereinigung eine objektive und sachgerechte Evaluation des zweisprachigen Unterrichts durch eine internationale Fachkommission begrüßt.

Mit freundlichen Grüßen für die Pädagogische Fachvereinigung
Marica Pinter

ENOTNA LISTA: Izjava

Po mnenju predsednika Enotne liste Andreja Wakouniga odpira kompromis, ki so ga sklenili zastopniki slovenske narodne skupnosti s pododborom deželne vlade, nove perspektive za stvaren pogovor o šolskem vprašanju in za sodelovanje v deželi.

Za Wakouniga je pomembno predvsem, da so stranke obvezno zagotovile, da bodo spremembe zakona samo v soglasju z manjšino. Ta sklep je zelo važen in primeren za nadaljnje ukrepe.

V tem smislu je deželni glavar Haider dal v javnost parolo »Kärntner Volksgruppenkonsens«, iz česar se da sklepati, da bo tristrankarski pakt preteklosti, ki so ga koroški Slovenci vselej odklanjali, zamenjala nova kvaliteta sodelovanja.

Ta kompromis med strankami v deželni zboru ter zastopniki slovenske narodne skupnosti (NSKS, ZSO, EL) dokazuje, kako pomembno je, da postane deželni zbor kraj politične participacije, pravi Andrej Wakounig.

RAZSTAVA O ČEZMEJNEM SODELOVANJU

... se je preselila v Slovenijo

Spremna razstava ob zaključku 33. pevške revije »Od Pliberka do Traberka«, ki so jo 17. maja 2000 odprli v Kulturnem domu v Pliberku, se je že preselila na slovensko stran Koroške. Do jeseni se bo predstavila prebivalcem Prevalj, Dravograda, Raven na Koroškem, Mežice, Črne in Radelj ob Dravi. V enem od teh krajev bodo avtorice predstavile tudi brošuro z vsem ob tej priložnosti zbranim materialom.

Dvojezična razstava je nastala s sodelovanjem Koroškega muzeja z Raven na Koroškem, Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Narodopisnega inštituta Urbana Jarnika iz Celovca in Društva Kulturni dom iz Pliberka. Je vključena v letošnji Pharov čezmejni projekt in je bila del tedna znanosti / Science Weeka, ki je prav ta-

lasti in predstavile, kako so posledice odločitev po končani prvi in drugi svetovni vojni vplivale na način življenja prebivalcev na obeh straneh meje.

Kraji na obeh straneh meje se med seboj močno razlikujejo. Za avstrijsko stran so značilne manjše vasi, medtem ko so na slovenski strani nastala večja in manjša industrijska naselja – Ravne, Prevalje, Mežica, Leše in Črna ter Dravograd kot prometno središče. Za kraje, ki so po plebiscitu pripadli Kraljevini SHS, je namreč značilna zgodnja industrializacija zaradi nahajališč železove in svinčene rude ter gozdov, predvsem pa povsem drugačno razmerje v strukturi kmečkega in delavskega prebivalstva, kot pa je bilo značilno za ostale predele Slovenije. Kmetije so se že zelo zgodaj

polkmetov oblikovala šele po drugi svetovni vojni.

Trgovina je imela že od nekdanj pomembno vlogo na tem območju. Poglavlje predstavlja razvoj različnih oblik trgovanja, od kmečkih sejmov in tradicionalnega pliberškega jormaka do sodobne trgovine in prodaje različnih uslug.

Naslednje poglavje je namenjeno predstavitvi sakralnega stavbarstva, ki mu je na tem območju težko poiskati skupni imenovalce, ker se je vse od enajstega stoletja cerkev borila za oblast z različnimi plemiški družinami, kar je onemogočilo oblikovanje homogene strukture meščanstva kot temelja za enotnejše umetnostne tokove.

Poseben pano smo namenile pevski reviji »Od Pliberka do Traberka«. Tako s fotografijami kot z besedilom smo želele poudariti njen pomen za nepretrgano sodelovanje in druženje pevcev z obeh strani meje.

Predstavile smo tudi muzeje in galerije, med drugimi Galerijo Wernerja Berga v Pliberku. Na naslednjem panoju, ki nas seznanja z umetnostjo v javnem prostoru, je predstavljen projekt, ki ga je zastavila Renate Falke. Nedo dolgo nazaj je na tem nekdanj skupnem prostoru kipar Marko Pogačnik postavil litopunkturne kamne z namenom ponovne povezave prostora in ljudi. Tudi pri predstavitvi različnih športnih dejavnosti na obeh straneh meje je poudarek predvsem na medsebojnem sodelovanju.

Zadnji pano je opremljen z dopisi občin z obeh strani meje, na katerih so predstavile svoje čezmejne projekte, ki sami zase govori o raznolikosti in samoumevnosti medsebojnega povezovanja in sodelovanja.

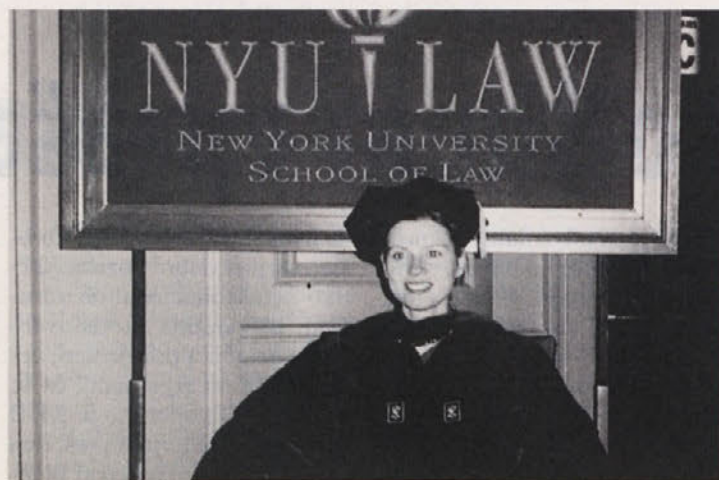
Irena Destovnik

V soboto, 17. junija, bo odprtje razstave v Družbenem domu na Prevaljah, od 23. junija pa bo na ogled v cerkvi sv. Vida v Dravogradu. 4. julija se bo preselila v predverje občinske stavbe v Mežici, od 25. julija pa bo gostovala v Koroškem muzeju na Ravnah. Skupaj z etnološko razstavo bo od 12. avgusta del turističnega tedna v Črni.

gram začel s filmom »Filma Mladje« »Slovenska beseda na Koroškem«. Zvečer sta nastopili skupini »Aysu« (solidni K-S rock) iz Gradca in lokalni heroji »Siti hlapci« (reggae) iz Štajerske.

Dneva koroških Slovencev sta predstavila lep del koroške kulture in zgodovine. To je za Maribor nekaj zelo pomembnega zaradi tega, ker sta kulturno ustvarjanje in problematika koroških Slovencev dokaj neznanata. Tudi stike med ŠOU Maribor in KSŠŠ Gradec je uspelo poglobiti – govori se lahko že o študentski osi Gradec – Maribor. Upati je, da se bo na podlagi mednarodnega sporazuma začelo plodno, večletno sodelovanje med prestolnicama Štajerske.

Boris Gallob

ČESTITKA

Newyorška odvetnica

Lani maja je mag. dr. Jasna Zwitter-Tehovnik zaključila

podiplomski študij gospodarskega prava na newyorški University School of Law. Julija istega leta je uspešno opravila tudi še New York Bar Exam – odvetniški izpit. V teh dneh so jo svečano zaprilegli. Mladi odvetnici iskreno čestitamo!

PRED PREMIERO

Martin Krpan prihaja v Vogrče

Vogrški igralci so lani okusili čar odra pod nebom, saj so zelo uspešno večkrat zaigrali Jurčičevega »Desetega brata«. Vrh tega je predstava, pri kateri je sodelovala domala vsa vas, prav vaško skupnost zelo okrepila in poživila. Vogrjani so torej dobili dovolj zagona za nove odrske načrte, in ti niso od muh. Tudi tokrat so se odločili za slovensko klasiko, in sicer za Levstikovega »Martina Krpana«. Ta odločitev ni padla kar tako z neba, ampak ima stvarno ozadje: pred skoraj 35 leti je takratni vogrški župnik Vinko Zalelet režiral »Martina Krpana« po predlogi Jožeta Vombregarja. S predstavo je 8. decembra 1967, to je na gledališki dan KKZ, gostoval v celovškem mestnem gledališču in požel velik uspeh. V vlogi

Krpana je takrat nepozabno nastopal Globašan Janez Hudl.

Sedaj bo Krpana igral Lojz Kerbitz, sicer neumoren organizator vogrške igralske scene. Če bi hoteli našteti imena vseh sodelujočih, bi krepko preseglji okvir tega poročila. A samo to, lanski igralci so tudi letos rade volje prevzeli vloge, pa še nekaj novih je prišlo zraven, da pridnih rok v ozadju ne pozabimo. In tudi režiser je ostal isti: Franci Končan.

Premiera »Martina Krpana« bo na Rešnje telo, v četrtek, 22. junija ob devetih zvečer (21. ura), ostale predstave pa so v petek, 23. julija in v nedeljo, 25. junija, v petek 30. junija in v soboto, 1. julija. Nedelja, 2. julija, pa je rezervirana za vse tiste, ki si prej predstave, tudi zaradi slabega vremena, niso mogli ogledati. Vstopnice lahko naročite oz. kupite pri Štefki Končič, 042353339 ali pa pri Krščanski kulturni zvezi (KKZ), 0463 516243. Seveda pa jih boste lahko kupili tudi pri večerni blagajni.

Županja ravenske občine g. Klančnik in pliberški župan Grilc sta odprla razstavo

krat potekal po vsej Avstriji. Temeljna ideja razstave izhaja iz nekdanj enotnega ozemlja in prikazuje njegov politični, upravni, gospodarski in kulturni razvoj in posebnosti, ki so se izoblikovale prvič po letu 1920 in drugič po končani drugi svetovni vojni.

Avtorice Karla Oder, Martina Piko, Tatjana Trampuš in Irena Destovnik smo z oblikovalcem razstave Karlom Voukom zbrani material razdelile na enajst poglavij. Najprej smo na kratko predstavile razvoj politične, upravne in cerkvene ob-

preoblikovale iz samooskrbnih v gozdarsko-živilnorske obrate. Industrijski obrati so kmetom dajali možnost dodatnega zaslužka, dodaten zaslužek jim je omogočala tudi možnost oskrbe industrijskih delavcev s prehrano. Na tem območju je bilo razvito žagarstvo in lesna trgovina, za obdobje po drugi svetovni vojni pa je značilen močan razvoj lesne industrije. Za Pliberk pa je imela izguba gospodarskega zaledja povsem drugačne posledice, kmetijstvo je namreč še za dolgo časa obdržalo primat in se je skupina

KLUB SLOVENSKIH ŠTUDENTK IN ŠTUDENTOV GRADEC

Dneva koroških Slovencev v Mariboru

Dosedanji višek stikov med študentsko organizacijo univerze v Mariboru in Klubom slovenskih študentk in študentov Gradec sta zaznamovala dneva koroških Slovencev 5. 6. in 6. 6. v ŠTUKU v Mariboru.

To prireditev sta organizirala prvič ŠOU Maribor in KSŠŠG s podporo Slovenske prosvetne zveze in Krščanske kulturne zveze. Ob tem je bil podpisan mednarodni sporazum med organizacijama, ki temelji na skupnih interesih na kulturnem, športnem in izobraževalnem področju. Ta sporazum sta za ŠOU Maribor podpisala predsednik Luka Peklar in sekretarka za mednarodno sodelovanje

Anita Novak, za KSŠŠG pa sta ga podpisala Peter Rosenzopf (predsednik) in Christian Kraut (referent za zunanje zadeve).

Sledil je kulturni del večera, ki je bil raznolik in pester. Koroški literati Martin Kuchling, Andrej Kokot in Tim Oliver Wüster so brali iz svojih del.

Branje je glasbeno popestril Janez Gregorič z igranjem na kitari. Nato je sledila odlična monodrama Dunje Wutte »Lep pozdrav, Štefka«, ki je nastala pod režijo Marjana Hintereggerja. Kot zaključek je bil na sporedu literarni performance »Moč smrti«, produkcija Milana Hanžiča in Nina Flisarja.

Drugi dan se je kulturni pro-

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA, SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA, MLADINSKI DOM, ZVEZA BRALNIH ZNAČK

23. podelitev bralnih značk

20. junija 2000, ob 18. uri v klubskem prostoru Mladinskega doma v Celovcu

Gostje: mladinski pisatelj Primož Suhodolčan (predstavitev knjige »Ranta vrača udarec«), mladinski književnik Igor Saksida (Dr. France Prešeren in mladi), zastopnik Zveze bralnih značk Jože Zupan (pomen bralne značke) Sodelujejo: Dvojezični otroški vrtec Mladinskega doma, Varstvo ABC, bralke in bralci iz Bilčova, Borovelj, Kotmare vasi, Radiš, Obirskega, Selskega Kota, Vrbe, Železne Kaple, Mladinskega doma, Slovenske gimnazije, Trgovske akademije in Slovenske študijske knjižnice

INTERKULTURNI CENTER IKUC

Celovec, Südbahngürtel 24 vabi na diskusijo ob okrogli mizi

»Desno-desna vlada, zunajparlamentarna opozicija in Slovenci v strankah

Sod.: Raimund Grilc (ÖVP), Rozalija Kuchling (Zeleni) Mirko Messner (KPÖ), Hanzi Ogris ml. (SPÖ), Andrej Wakounig (EL); moderacija Jože Rovšek

DRUŠTVO »ERINNERN« vabi na

slovesen akt povečanja spomenika žrtvam nacizma v Beljaku

v petek, 16. junija 2000, ob 17.30 v Beljaku, Widmannngasse, pri »Spomeniku imen«

Pozdrav: Hans Haider, govor: prof. dr. Peter Gstettner; kulturni program

Vabljeni!

Kulturno društvo Kralj Matjaž iz Libuče se je zavezalo, da bo vsako leto, na dan smrti njegove znamenite sovaščanke, pesnice Milke Hartman (1902-1997) obudilo spomine nanjo. Pisala je »narodnoizpovedno, krajinarsko, ljubezensko, religiozno in prigodniško liriko z vplivom ljudskih pesmi (pesniška zbirka Lipov cvet), priložnostne odrske prizore, režirala je in uglasila svoje pesmi«. Izšle so pesniške zbirke Dekliške pesmi (1934), Med cvetjem in v soncu (1935), Moje grede (1952), Lipov cvet (1972), Pesmi iz Libuškega puela (1977), ki je napisana v podjunskega narečju. Bila je potujoča učiteljica gospodinjstva in petja na Koroškem ter obiskovala učiteljske v Ljubljani (vir: Slovenska književnost, CZ, 1996). Ljudje se je spominjajo tudi po odločnem zavzemanju za slovenstvo na Koroškem.

LIBUČE / MILKI HARTMAN V SPOMIN

Pesnica Libuškega puela

Minuli petek, 9. junija, je tako ob galeriji Falke, pod jasnim nebom, potekal literarni večer z zborovskim petjem, tretji po vrsti. O Milki Hartman je govoril njen prijatelj, duhovnik z Obirskega Tomaž Holmar, ki je bil povezan z Milko in njenim bratom Foltijem. Uredil je njeno pesniško zbirko Moje grede, pevski zbor pod njegovim vodenjem je pogosto prepeval njene pesmi. Nekaj časa je bila celo njegova gospodinja. Tomaž Holmar jo je prvič videl leta 1923 v Ljubljani, v samostanski ustanovi Marjanščice, kjer je bivala med obiskovanjem gospodinjstva šole. Ker je čedila sobo znanega politika dr. Antona Korošca, kar

so zaupali redkim, je seveda pritegnila pozornost. Sodelovala sta, ko je kot kaplan v Tinjah vodil pevski zbor. Zopet sta prišla v stik, ko so vdrli nacisti v Avstrijo in so ga med prvimi izseljenimi duhovniki poslali v Šentjakob nad Krko, kamor se je pred »nemškimi rokami« umaknila tudi Milka. S tem je prekinila gospodinjstvo na Koroškem in postala aktivna v novem okolju, kamor so prihajali še drugi izseljenci in se zbirali v župnišču. Kljub hudim časom njena pesniška žilica ni usahnila. Ko je izvedela, da domače na Koroškem izseljujejo v Nemčijo, se je podala na pot, da jih v taboriščih obišče. Po vojni, po vrnitvi v domače kra-

je, so Milko rabili v vzgajališču za dekleta. Odšla je v samostan v Šentrupertu, vodila pa je tudi tečaje po raznih krajih Koroške; niso pa ji dajali ustrezne pomoči za uspešno delo. Od države je sicer prejela častni naslov profesorice, po Holmarjevem mnenju pa ji država ni priskrbela ustrezne pokojnine. Z izredno energijo je ustvarjala, dokler je mogla, je kazala slovenstvo. Bila je vzor sonarodnjakom s svojimi značajskimi potezami kot odločna bojevница za slovenstvo na Koroškem. In v spominjanju velikih ljudi, pomembnih za svojo narodno skupnost, je govornik opozarjal na posledice germanizacije Slovencev na Koroškem. Dogaja se, da kljub doslej (največ) pisanim pravicam, Slovenci zapuščajo svoj jezik. Pozval jih je, da se temu toku dogodkov uprejo in črpajo

navdih in moč pri ljudeh, kot je bila Milka Hartman. V nasprotnem tudi ni pošteno, da bi se jih javno spominjali. Besede prijatelja Milke Hartman, 95 let starega, a vitalnega duhovnika z Obirskega, so bile tople in vzpodbudne, z ustreznim socialnim nabojem. Med njegovim spominjanjem so prepevali moški zbor Kralj Matjaž iz Libuče ter kvartet Smrtnikovih bratov iz Kort na Obirskem, ki jih še spremljajo Milkine vzpodbudne besede. Pevci so se z njo večkrat srečevali. Njene pesmi: Ljudsko štetje, Moji spevi, Čebela, Ne tavšam in druge pa sta recitirala Klavdija Danijel in Franc Kuežnik.

V idiličnem okolju Libuče pri Pliberku je srečanje v jasni noči izzvenelo prisrčno in s spoštljivim odnosom do vzornice Milke Hartman.

S. Š.

KORTE NA OBIRSKEM

28. srečanje štirih pevskih zborov

Ena najstarejših oblik čezmejnega povezovanja kulturnih društev iz Slovenije, Italije in Avstrije je srečanje štirih pevskih zborov iz Brežic, Stražišča pri Kranju, Proseka in Kontovela pri Trstu ter Železne Kaple. Zbori se nepretrgano srečujejo že osemindvajset let, po utečenem redu, tako da je vsak gostitelj drugih treh po štirih letih. Srečne okoliščine so povzročile spremenjeno obliko srečanja, ki ga je SPD »Zarja« iz Železne Kaple postavila iz dvorane v naravno okolje prelepih Kort na Obirskem, svoje pa je dodalo (pre)toplo vreme. Novo obliko srečanja je pozdravil tudi župan Železne Kaple Peter Haderlapp, udeležencem pa je spregovoril tudi podžupan Franc Jožef Smrtnik iz Kort.

Opoldne zbrani pevci so kulturno pot »štirih postaj« v soteski Korških pečin pričeli pri parkirišču pred Kortami. Gostitelji so jim na poti do gostilne Franc, kjer je bilo v času kosila druženje, pripovedovali o značilnostih občine in okoliških krajev Obirsko in Korte. Tako je Miha Travnik najprej predstavil Korte in lepote narave. Ob recitacijah pesmi Valentina Polanška v izvedbi Erharda Oshine in Karoline Rozman je bil predstavljen ta nekdanji direktor ljudske šole na Obirskem, ki je dala 40 maturantov, sam kraj pa je znan kot izredno slovenski. Na drugi postaji je predstavil vlogo SPD »Zarja«, ki v občini že 93 let spremlja vso slovensko kulturno dejavnost v povezavi z lokalnimi društvi in spomnil na žrtve vojne. Kulturno točko sta izpeljala mala Katja na violini z očetom Arturjem Putzerjem. Na tretjem odseku so udeleženci izvedeli geografske in statistične podatke občine, v soteski Korškega

LIBUČE / GALERIJA FALKE Vabljava maškerada

Izrazni ples Freie Leonhardt ob ognju

Foto: Štukelj

Maska kot kulturnozgodovinski pojav je stara najmanj toliko kot človeštvo. To, kar se skriva za masko, pa naj nam bo to prijetno ali ne, še vedno pritegne naš pogled in razmišljanje. Tudi v naši družbi so se ohranili razni običaji maskiranja (pust itd.) Pri indijanskih narodih pomeni maska vrata do lastnih korenin. Razstava pod geslom »Umetnost maske« naj ponazarja obiskovalcem povezavo med antično mitologijo v po-

dobah slik umrlega umetnika Hermanna Falkeja in iroškimi (indijanskimi) krogom z maskami v obliki inštalacije na prostem, ki jo je oblikoval na Koroškem živeči umetnik Tommas Arculeo - Se-chen-goh-. Izrazna plesalka Freia Leonhardt je v prostoru in na prostem plesno interpretirala povezanost grške mitologije z iroško kulturo mask.

Razstava je na ogled od 21. oktobra 2000, od srede do sobote, od 15. do 18. ure. M. Š.

potoka pa je zaigrala Marija Oraže na flavto. Turistično ponudbo Kort in Železne Kaple so predstavili na četrtem odseku, ko so gostom ponudili okrepitev člani društva gorskih kmetov Coppla Kaša. Na harmoniko je igral Toni Smrtnik, pevski pozdrav ob prihodu h gostilni Franc ob prispevali Smrtnikovi bratje. Popoldne se je pričel pevski program

združenih pevskih zborov pod bližnjo bukvijo; nadaljeval se je z nastopi posameznih pevskih zborov na izbranih štirih postajah med vračanjem v dolino, tako da so številne slovenske pesmi izzvenele skozi skalnato sotesko nad strugo gorskega potoka. Zaključek mobilnega srečanja so organizatorji pripravili v bližnji gostilni pri Kovauču. S. Š.

KONTAKTNA LEČA

Trije dnevi z dijaki in zanje

Dijaki slovenske gimnazije prirejajo Kontaktno lečo / Kontaktlinse vsako leto – letos bi se skoraj zgodilo, da bi letošnje prireditve in s tem njene 20. obletnice ne mogli imeti.

Z zamudo se je Kontaktna leča vendarle začela. Trajala je od 8. do 10. junija, povabljeni pa so bile skupine kot »The Bambi Molesters«, »Superformy«, »Springy Pinestix« in »Deichkind« (ki pa so slednji nastop odpovedali). Prireditve so bile v »Vetrino Designhaus« v Vetrinju.

Prvega dne so si vsi vzeli kar precej časa, preden je vse steklo (razen tehnikov). Občinstvo pa je predstavljalo kakih 20 pogumnežev, tako malo, kot še nikoli! Treba bo razmišljati o vzrokih ... Lokacija je bila čisto v redu, čeprav malo preveč ob robu mesta. Pa vendar: tudi k Marhofu, ki je še za malenkost dlje, pride po nekaj sto ljudi na prireditve. Dvorana je bila res velika in tudi z akustiko ni bilo problemov, vzdušje pa je bilo ravno pravnje – mladinski koncert pač. Verjetno ljudje enostavno niso vedeli, kje je ta »Designhaus«, bivša vojašnica. Ali pa so se šli vsi kopat? No ja, policija je točno vedela za lokacijo in se je nekajkrat pridno vmešala ...

Poleg glasbe pa smo lahko poslušali tudi literarna branja. Brali so: Judith Götz & Daniel Müller, PoPoPo (Poezija Po Pošti), Žoambo Žoet Workstrao (cool ime, a videti je, da je bil layouter nesposoben postaviti strešice na z-je), Bulbul, tuuls in Helmut Schäfer.

Drugega dne pa je bil večer hip-hopa. Vsi organizatorji (in seveda tudi obiskovalci) so se že vnaprej veselili, a tudi obiska je bilo dovolj, čeprav ne morda toliko, kot bi si želeli ... Vzdušje pa je bilo odlično in ljudje so se zabavali.

Zadnji kontaktni večer se je imenoval »Guitar Surf Pop

Night«. Kot že ime pove, so bile na programu kitare, kitare in še enkrat kitare. Čeprav je na plakatu debelo in rdeče stalo »Superformy«, ki so znani tudi z MZV, pa so bile zvezde večera druge. To so bili »The Bambi Molesters«, hrvaška skupina, ki je nastopila že pred dvema letoma. Predstavljajte si romantično blondinko in dva moška, vsi so v črnih, usnejenih jopah, imajo sončna očala, bandleader ima ves čas cigareto v ustih, skoraj se ne premikajo, igrajo, pod njimi pa polno plešočih. Nobeni skupini ni uspelo pripraviti toliko ljudi do plesa kot Bambiju s svojo glasbo, ki spominja na prvo pesem filma »Pulp Fiction« – to so kot zadnjo pesem tudi igrali!

Kjer pa je luč, je tudi senca. Čeprav je bila prireditev na robu mesta in so v bližnjem Marhofu vedno koncerti, se je nekaj ljudi pritoževalo, da je bilo ob šestih zjutraj nekaj preglasnih tam naokoli.

Zakaj je bila Kontaktna leča letos tako pozno, čeprav smo se že navadili na zgodnejši termin? Razlogov je več: prvič denar, drugič denar in tretjič tudi. Organizatorju Juriju Popotnigu ni uspelo najti primerne prostora za Kontaktno lečo. Vse je bilo predrago; kar pa bi se dalo plačati, pa je bilo premajhno in pretesno. Če si stvar ogledamo pogloblje, pa smo lahko še srečni: Haider je namreč nekoč izjavil, da mu ta prireditev ne »paše« v politični koncept.

Nekako pa je bila ta Kontaktna leča drugačna od prejšnjih. Bila je prva, ki je niso organizirali samo dijaki slovenske gimnazije. Srečanje med obema etničnima skupinama tokrat ni bilo tako zelo v ospredju, šlo je bolj za dobro glasbo in zabavo. Zato bi ta prireditev lahko mirno nosila tudi ime »Tridnevni mladinski festival« in spremembe bi ne bilo opaziti.

Gregor Wakounig

PRIREDITVE

ČETRTEK, 15. 6.

ŠKOFIČE, Dvorana Posojilnice-Bank – Posojilnica-Bank Bilčovs-Hodiše-

Škofiče

19.00 Občni zbor

PETEK, 16. 6.

TINJE, Katoliški dom Sodalitas – SAK

19.00 Izredni občni zbor

CELOVEC, v avli slovenske gimnazije – Odbor šolske skupnosti na ŽG in ZRG za Slovence

19.30 Gradimo mostove – Wir bauen Brücken – Construimo i ponti. Nastopajo zbori, orkester, ansambel in recitatorji slov. gimnazije ter z gimnazijo pobrateno SPD Gorjanci iz Kotmare vasi

BOROVLJE, Mestna hiša – SPD Celovec

20.00 Berge versetzen – Erlebnisse eines Grenzgängers. Dia-predavanje alpinista Reinholda Messnerja. Rezervacija kart pri Slovenski športni zvezi

DUNAJ, V klubu – KSŠSD

20.00 Koncert zbora KSŠSD

PLIBERK, Kulturni dom – MPZ Podjuna

20.00 Zaključni koncert MePZ Podjuna Pliberk

SOBOTA, 17. 6.

ŠMIHEL, Pred Posojilnico-Bank Šmihel – KPD Šmihel

07.00 Društveni izlet »Po Prešernovih poteh«. Prijave do 11. junija sprejema Marjan Pečnik (Posojilnica Šmihel) ali Micka Opetnik (04235/2913)

DOBRLA VAS, Kulturni dom – SPD Srce, KKZ

10.00 Glasbena delavnica z znanim glasbenikom Ladom Jakšo.

VELIKOVEC, Posojilnica-Bank Podjuna

10.00 Slavnostno odprtje novih prostorov Posojilnice-Bank

PLIBERK, Kulturni dom – Humška skupnost

14.00 Slovensko namiznoteniško prvenstvo. Ekipno prvenstvo.

16.00 Slovensko namiznoteniško prvenstvo. Prvenstvo posameznikov.

ROŽEK, Galerija Šikoronja

20.00 Odprtje razstave »Kvareli in poezija«. Razstavlja: Jože Ciuha. Razstava je odprta do 16. julija 2000

BOROVLJE, Pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje

20.00 Premiera kabareta »Vse za ljubi kruhek«

GLOBASNICA, Pri Šoštarju – KKZ, SKD Globasnica

20.00 Globaška ojsset. Izvajajo: Folklorna skupina SKD Globasnica, Folklorna skupina SPD Trta Žitara vas, MePZ Peca Globasnica, MoPZ Franc Leder

Lesičjak Šteben, Dekliška skupina STEM Globasnica

SUHA, Suški grad – KPD Drava, Oktet Suha

20.00 Srečanje oktetov

NEDELJA, 18. 6.

ŠENTPRIMOŽ, Kulturni dom – SPD Danica, SPZ

15.00 20. letnica Kulturnega doma Danica.

BOROVLJE, Pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje

20.00 Ponovitev kabareta »Vse za ljubi kruhek«

GLOBASNICA, Pri Šoštarju – KKZ, SKD Globasnica

20.00 Globaška ojsset. Folklorna skupina SKD Globasnica, Folklorna skupina SPD Trta Žitara vas, MePZ Peca Globasnica, MoPZ Franc Leder Lesičjak Šteben, Dekliška skupina STEM Globasnica

PONEDELJEK, 19. 6.

SVEČE, Pri Goršetu – Glasbena šola

18.00 Nastop učencev Glasbene šole – oddelek Sveče

CELOVEC, IKUC Ljudski dom

20.00 Desno-desna vlada, izvenparlamentarna opozicija in Slovenci v strankah. Okrogla miza.

TOREK, 20. 6.

CELOVEC, klubski prostor v Mladinskem domu – SŠK

18.00 Zaključna podelitev bralnih značk

BOROVLJE, Mestna hiša – Društvo Glasbena šola, SPD Borovlje

19.00 Zaključni letni koncert. Nastopajo učenci iz vseh oddelkov Glasbene šole.

SREDA, 21. 6.

BISTRICA PRI ŠMIHELU, v Mlinu Vernisaža: Lenc Kraut »Olje, mešana tehnika in kolaže«

19.00 Vernisaža: Lenc Kraut »Olje, mešana tehnika in kolaže«

GLOBASNICA, Pri Šoštarju – KKZ, SKD Globasnica

20.00 Globaška ojsset. Izvajajo: Folklorna skupina SKD Globasnica, Folklorna skupina SDP Trta, MePZ Peca, MoPZ Franc Leder Lesičjak, dekliška skupina STEM

ŠENTJANŽ, k & k – SPZ

20.00 Koncert »Čej so tiste stezdice«. Predstavitve zgoščenke dua Alberta Sime in Pavlija Kernjaka

Šmihel, Farna dvorana – MePZ Gorotan

20.30 1. kresna noč Gortana ob petju, glasbi in plesu. Nastopajo: Mladinski zbor Šmihel, Ansambel Korenika, MePZ Gorotan

ČETRTEK, 22. 6.

OBIRSKO, pri Kovaču – SPD Valentin Polanšek

13.00 Kolesarski izlet

GLOBASNICA, Pri Šoštarju – KKZ, SKD Globasnica

20.00 Globaška ojsset. Izvajajo: Folklorna skupina SKD Globasnica, Folklorna skupina SDP Trta, MePZ Peca, MoPZ Franc Leder Lesičjak, dekliška skupina STEM

VOGRČE, Pred župniščem – KKD Vogrče, KKZ

21.00 Premiera »Martin Krpan«. Predstava je na prostem. Režija Franci Končan

GLASBENA ŠOLA

Nastopi učencev GŠ ob koncu šolskega leta 1999/2000:

Oddelka Šmihel in Globasnica: ponedeljek, 19. 6., ob 19. uri v farni dvorani v Šmihelu

Oddelek Sveče: ponedeljek, 19. 6., ob 18. uri pri Goršetu

Zaključni letni koncert: torek: 20. 6., ob 19. uri v mestni hiši v Borovljah

Oddelki Šentprimož, Dobrla vas, Galicija in Žitara vas: sreda, 21. 6., ob 18.30 v kulturnem domu v Šentprimožu

Nastop solopevcev: sreda, 21. 6., ob 20. uri v farni dvorani v Pliberku

Oddelek Ledince: petek, 23. 6., ob 20. uri v ljudski šoli v Ledincih

Oddelek Bilčovs: petek, 23. 6., in sobota, 24. 6., ob 19.30 v ljudski šoli v Bilčovsu

Oddelek Pliberk: sreda, 28. 6., ob 18. uri v farni dvorani v Pliberku

Oddelek Šentjakob: sreda, 28. 6., ob 19. uri v društveni sobi v Šentjakobu

VERNISAŽA

Lenc Kraut

Olje, mešana tehnika in kolaže

21. 6. 2000, ob 19. uri

v Mlinu na Bistrici pri Šmihelu

Odprto: nedelja, 25. 6. 2000, od 10. do 12. ure

in julija ter avgusta po dogovoru,

telefon 04230/722

SLOVENSKI VESTNIK

čestita

PRAZNUJEJO! Peter Bolterl iz Železne Kaple – 20. rojstni dan; Anton Ramšak z Rude – 70. rojstni dan; Drago Ulbing iz Loč – rojstni dan; Lojzi Kelih iz Sel – rojstni dan; Helmut Omotta – 58. rojstni dan; Toni Krušcitz iz Kotmare vasi – rojstni dan; Ana Rems iz Železne Kaple – rojstni dan; Johana Mihelič iz Malčap – 92. rojstni dan; Toni Brodnik iz Koprivne nad Lepeno – rojstni dan; Ani Strugger z Obirskega – 50. rojstni dan; Kristina Čertov iz Sel – rojstni dan; Amalija Vavti iz Repelj – rojstni dan; Peter Močnik iz Šmihela – rojstni dan; Marija Nachbar iz Vidre vasi – rojstni dan; Fabjan Hafner iz Bistrice v Rožu – 34. rojstni dan; Tonči Dolinšek iz Celovca – 75. rojstni dan; Bernardka Wautsche z Letine – rojstni dan; Marjan Mikl iz Železne Kaple – rojstni dan; Liza Müller iz Šentjanža – rojstni dan; Franc Wutte iz Male vasi – rojstni dan; Vida Brumnik z Obirskega – rojstni dan; Hani Kuchar iz Železne Kaple – rojstni dan; Monika Smrtnik z Obirskega – okroglo obletnico; Vida Obid iz Vasje vasi – rojstni dan; Marija Kaki z Vrbskega jezera – 79. rojstni dan

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-34)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

ČE 15. 6. ■ 6.08 Rož – Podjuna – Zilja

PE 16. 6. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 17. 6. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 18. 6. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 19. 6. ■ 18.10 Kratki stik

TO 20. 6. ■ 18.10 Otroški spored

SR 21. 6. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 18. 6. ■ 13.30 ORF 2 • Šolski kulturni teden: Posebno praznovanje 50-letnice poslopja ljudske šole v Slovenjem Pliberku • S tramplanom, simšritom in stajrišem na svatbo: Globaška ojsset v plesu in pesmi • Gradimo mostove: Šolska akademija Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu • Portorož: Zaliv neskončnega poletja vabi celo leto na počitnice • V znamenju celuloidne žogice: Slovensko namiznoteniško prvenstvo v Pliberku

PO 19. 6. ■ 3.50 ORF 2 – Ponovitev 16.00 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30 KoroDan (KORO-žurnal 17.15-17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99 e-mail: agora@magnet.at

PE 16.06. ■ 10.00 Kalejdoskop 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Zrcalo kulture 18.00 Otroški kotichek in par ugank 18.15 Tečaj slovenščine (6) 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 Music for the masses: The Walkabouts 24.00 Ta mera: Pet let po ženski konferenci v Pekingu (pon.) 01.00 Soundtrack tedna: The Peacemaker

SO 17.06. ■ 10.00 Forum: Simpozij Urban Jarnik 11.30 Campus: Kultura in sosedstvo 12.00 Poročila 12.07 Crescendo 13.00 Svet je vas 18.00 Sto decibelov 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru: Eva Štravs-Podlogar – 1000 let Bled (pon.) 20.00 Yugo-Rock 23.00 Siesta 01.00 Glasba

NE 18.06. ■ 10.00 Evropa v enem tednu (BBC) 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Alpe Adria 18.00 Topel veter 18.45 Poročila 19.00 Club Karate 20.00 Sunday Loops (DJ Nova, Sonja Spitaler) 22.00 For those about to Rock 24.00 Zrcalo kulture (pon.) 01.00 Glasba

PO 19.06. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.30 Tečaj slovenščine (7) 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Club Karate (pon.) 18.00 Otroški kotichek in Blazno resno o seksu 18.15 Kalejdofon 18.45 Poročila 19.00 Sport 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas (pon.) 23.00 Glasba 24.00 Forum: Simpozij Urban Jarnik Glasba

TO 20.06. ■ 10.00 Kalejdoskop: Topel veter (pon.) 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 V pogovoru: Peter Unterkofler in Leonard Stijntjes 18.00 Otroški kotichek 18.15 Kalejdofon 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 Noche Latina 21.00 Campus (pon.) 21.30 Planet music 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Nachtfalter 00.30 Glasba 01.00 Sport (pon.)

SR 21.06. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Po Koroškem 18.00 Otroški kotichek 18.15 Tečaj slovenščine (7) 18.45 Poročila 19.00 S kulturo na krilih 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Alpe Adria (pon.) 01.00 Glasba

ČE 22.06. ■ 10.00 S kulturo na krilih (pon.) 11.30 Tečaj slovenščine (8) 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Ta mera 18.00 Otroški kotichek 18.15 Kalejdofon 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 Freak Show 21.00 Nikoli več ne bo kot je nekaj bilo (pon.) 22.00 Po Koroškem (pon.) 23.00 Glasba

MEPZ PODJUNA vabi na

KONCERT

v petek, 16. junija 2000, ob 20. uri

v kulturnem domu v Pliberku

SODELUJEJO: MePZ Podjuna, Mlada Podjuna, sestri Kerbitz, Šmihelski kvintet, Mladih šest in The Whisk.

V SPOMIN JANEZA WEISSA

Naš letošnji majski izlet

(Nadaljevanje iz prejšnje številke) Z Gabrine smo se peljali proti Goričkemu, kjer se neha Prekmurska ravnica in se ljubko ponujajo grički z vinogradi. Gostoljubno nas je sprejela pod svojo slamnato streho zanimiva prostorna hiša. Lastnika sta vse naredila z lastnimi rokami. On, možat gospod pridnih rok, ona, prijetna žena srednjih let, po rodu Dunajčanka. Malica je spet obilna in raznolika. Dobro nam je teknila, poživilo pa nas je doma pridelano vino. Tudi tu

je muzikant odigral nekaj svojih viž in mi smo spet zaplesali.

Četrty dan, 25. maj, je bil izredno lep. Kmalu po zajtrku smo se odpeljali proti Madžarski. Dolga vrsta tovornjakov pred mejo nas ni preveč ovirala, ker smo imeli avtobusni potniki prednost pred njimi. Naš cilj je bila madžarska čarda z restavracijo in vsem, kar spada zraven. Pozdravil nas je jezdec v posebni opravi s pokanjem biča. Za dobrodošlico smo bili deležni tudi njihovega žganja. Nekam

osupnila pa nas je ogromna množica ljudi, ki so imeli isti cilj kot mi, ogledati si razne spretnosti ogrskih jahačev in njihovih konj. Z nekaj vozovi so nas pripeljali do velikega travnika s tribunami na obeh straneh. Imeli smo smolo, da so nas namestili na tribuno, povsem s soncem ožarjeno. Program je bil zelo zanimiv. Jezdec, pravi hunski konjeniki, so se pogumno držali na konjskih hrbtih, medtem ko so ti dirjali kot za stavo. Tudi konji so znali marsikaj pokazati in seveda so poželi veliko odobravanja. Po izvedenem programu smo si ogledali še muzejsko zbirko in akvarij z

ribami, ki živijo predvsem v Blatnem jezeru. To jezero smo imeli ves čas v neposredni bližini. Malo drugačno je od koroških jezer. Voda v njem je bolj peščene barve in zelo nizka. To jezero je namreč ostanek nekdanjega Panonskega morja. Ob prijetni ciganski glasbi je bila večerja v čardi nekaj posebnega. Lepo so nam zaplesali trije pari v narodnih nošah nekaj ognjevitih madžarskih plesov.

Petega dne, 26. maja. Dopoldne smo se lahko še kopali

in uživali v prijetnih zunanjih bazenih. Nekaj čez 13. uro pa smo se odpeljali domov proti Koroški. Ta izlet je bil zelo dobro pripravljen in nadvse prijeten. Kljub temu, da nismo zasedli vseh prostorov v avtobusu, pa smo bili enkratna in dobra družba. Naši Milki Kokot gre vsa zahvala za to prijetno doživetje vseh izletniških dni. Hanziju Wutteju pa smo hvaležni za vse te mnoge varno prevožene kilometre.

Vera Amenič

Udeleženci spominskega majniškega izleta

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVEC

16. junij: Reinhold Messner bo v Borovljah predstavil gore

Eden najslavnejših alpinistov 20. stoletja, Južni Tirolec Reinhold Messner, pride na Koroško! V petek, 16. junija 2000, z začetkom ob 20. uri, bo ob 100-letnici Slovenskega planinskega društva Celovec imel v veliki dvorani rotovža v Borovljah dia-predavanje o svojih največjih podvigih pod naslovom »Berge versetzen – Das Credo eines Grenzgängers« (»Predstavljati gora – Credo človeka, ki prestopa meje«). Predavanje bo v nemškem jeziku.

Reinhold Messner (56) sodi med najuspešnejše alpiniste sveta; v okviru svojih približno 3500 gorskih potovanj je osvojil vseh 14 osemtisočakov na svetu, nad 100 gorskih vrhov pa je osvojil kot prvi človek. Messner je nadalje prehodil sedmo celino, Antarktiko, Grenlandijo, Tibet ter puščavo Takla Makan. Napisal je 35 strokovnih knjig, ki so bile prevedene v številne jezike. Prejel

je literaturne nagrade ITAS (1975), Primi monti (1968), DAV (1976/1979), Donauland-Sachbuchpreis (1995), Coni (1999), odlikovan pa je bil tudi v Italiji, Nepalju, Pakistanu, Franciji in ZDA. V zadnjih letih je ljudem širom sveta – od Evrope do Avstralije ter od Japonske do Južne in Severne Amerike – na predavanjih posredoval svoje zgodovinske podvige na predavanjih, napisal pa je tudi strokovne članke v najuglednejših revijah (Der Spiegel, Stern, Geo, Epoca, National Geographic, Espresso, itd.). Reinhold Messner je danes avtor in gorski kmet, od junija leta 1999 pa tudi poslanec zelenih v Evropskem parlamentu.

Portret slavnega alpinista lahko odpokličete tudi na internetu, in sicer pod naslovom <http://www.reinhold-messner.de>.

I. L.

KRIŽANKA

Sonja Wakounig

VODORAVNO: 1. izmišljotina v medijih 12. ljubkovalno »oče« 13. despot, diktator 14. ročaj 15. pladenj, `tasa` 16. kemijski znak za molibden 17. OM 18. grško za »ljudstvo« 19. prečni drog 21. polmer v krogu 22. biser 23. žlahtni plin, predvsem za razsvetljavo 25. listnato drevo 27. Ivan Tavčar 28. velika država na jugu Azije 30. medalja, odlikovanje 32. čarovnica, pri kateri je na njenem otoku živel Odisej 33. glineno, iz ila 34. ameriška obveščevalna služba 35. potepuški tat, razbojnik 37. smešen

domislek v filmu 38. slov. oblika imena Jean 39. ER 40. arka 42. domača oblika imena Franciska 45. Rdeči križ 47. okrasiti, narediti lepše 49. trgovska potnica, tudi špijonka 50. Znana sladka pijača s pomarančnim okusom

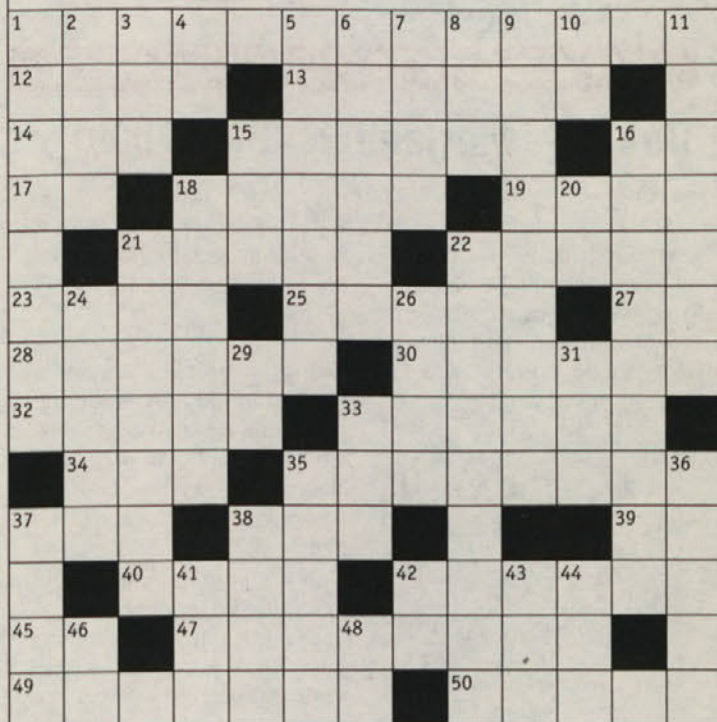
NAVPIČNO: 1. mag, čarodej 2. najmanjši delec elementa 3. urin 4. ameriška kratica za »vse v redu« 5. sosednja država Avstrije (gl. mesto Rim) 6. republika z glavnim mestom Beograd 7. skandinavsko ime, glavni junak mladinske pripovedke (... Holgeron) 8. dalmatinsko žensko ime 9. veliko pristaniško mesto na Nizozemskem 10. kemijski znak za

srebro 11. začimba, ki odišavi jed, ji da aromo 15. tukaj naokoli 16. pijača iz malin 18. brezglav poplah 20. dve enaki črki 21. španska oblika imena Roderick 22. kdor se ukvarja s pornografijo 24. enka 26. divja žival, podobna psu 29. pogovorna pritrtilnica 31. grška črka 33. naelektren delec atoma 35. kraj pri Ljubljani 36. jed, živila 37. velik hrib 38. stara beseda za »rumen« 41. dobropis 42. FŠ 43. oče 44. srednjeveško mesto v Dalmaciji 46. okrajšava za kilogram 48. PA

Rešitev iz prejšnje številke:

VODORAVNO: 1. POKLON 6. REPICA 11. RTIČ 12. TA 14. BLED 15. ETA 16. VARNA 18. ULA 19. PA 20. NAPOTI 21. SOM 22. ČEBELARSTVO 24. ŠTEVILA 26. URE 27. ČEVELJ 28. BARACK 31. AMARO 32. PILOT 33. NAPA 34. POLIGONI 36. SILA 37. ARES 38. ELI 40. PLANET 42. ČT 43. OČALA 45. CDa 46. LAA 47. KIT 48. TRAVNIK

NAVPIČNO: 1. PREPUŠČANJE 2. OTTO 3. KIA 4. LČ 5. NEAPELJ 6. RANTA 7. PB 8. ILUSTRATOR 9. CELOVEC 10. ADAMO 13. TROLA 16. VABILO 17. AIR 20. NEVERA 22. ČEVAPČIČI 23. SUROGAT 25. TEMA 28. BILANCA 29. ALI 30. KRISTA 32. POLA 34. PILAT 35. NEČAK 36. SPL 39. LOK 41. EDV 44. AT 46. LI

DRAVOGRAD

S športom proti drogam

Tudi mesto ob Dravi je zadnja leta soočeno z razširjanjem uživanja mamil med mladostniki; pojav vznemirja predvsem starše in prav je tako, saj lahko predvsem oni preprečijo tovrstno zasvojenost z urejenimi odnosi in delovno vzgojo. Družbeni dejavniki v občini sicer prirejajo oblike razgovorov, ki pa se jih starši praviloma niso udeleževali. Je pa v kraju močno razvita športna dejavnost. Da bi čim večjemu številu odraščajočih prikazali oblike aktivnega

in zdravega preživljanja prostega časa, je občina pristopila še k tradicionalni nacionalni akciji prireditve »Veter v laseh, s športom proti drogi«, ki je nedavno pritegnila okrog tristo-petdeset mladih, ki so ves dan igrali razne športne igre. Obiskali so jih vrstniki iz Celja in Maribora, z njimi so se pogovarjali vrhunski koroški športniki in mladi skavti. Svoje znanje so predstavili še vrstniki, ki svoj prosti čas porabijo za glasbo in ples. Celodnevno druženje je lepo uspelo tudi zahvaljujoč denarni pomoči donatorjev. Vendar ostaja bojazen, da gre za prezapleten pojav, ki ga s športnimi prireditvami bistveno ne bo mogoče reševati. 5. 5.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA RAZPISUJE

Kulturno-etnografski tabor Trenta 2000 ki bo potekal v Trenti od 2. do 7. julija 2000.

Tabora se lahko udeležijo otroci med 10. in 14. letom

Na programu so raznovrstne kulturne dejavnosti ter ogledi krajevnih in naravnih znamenitosti.

Tabora se bodo udeležili otroci iz Slovenije, Italije, Madžarske in Avstrije.

Prijave sprejema Slovenska prosvetna zveza, tel.: 0463/514300-22.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA RAZPISUJE

Mednarodno likovno kolonijo mladih

ki bo od 20. do 26. avgusta 2000 v Špetru (S. Peitro al Natisono)

z udeleženci iz Avstrije, Slovenije, Madžarske in Italije. Kolonije se lahko udeležijo otroci med 11. in 14. letom.

Prijave sprejema Slovenska prosvetna zveza, tel.: 0463/514300-22.

NOGOMET – EURO 2000

V nedeljo s Španci, v sredo še z Norvežani

Slovenska nogometna reprezentanca ima na letošnjem evropskem prvenstvu v Belgiji in na Nizozemskem za sabo že torkovo tekmo z Jugoslovani v kateri je po vodstvu 3 : 0 končno igrala neodločeno 3 : 3. V nedeljo jo čaka po napovedih še močnejši nasprotnik, Španija, ki pa je v prvem nastopu izgubila z Norvežani, v sredo pa bodo z nastopi v predtekmovalni skupini C končali proti vselej neugodnim Norvežanom, ki so nas že v kvalifikacijah za to prvenstvo premagali z 2 : 1 v Ljubljani, doma pa kar s 4 : 0.

Španski selektor Jose Antonio Camacho ima težave s poškodovanim Raulom, prvim zvezdnikom ekipe, ki jo nekateri vidijo celo v finalu letošnjega Eura, še bolj problematična pa je poškodba obrambnega igralca Michela Salgada. Glede na to, da so Španci v kvalifikacijah premagali Avstrijo z 9 : 0 in 3 : 1, najbrž ne gre dvomiti o njihovi moči, letos pa so v polfinalu lige prvakov igrale kar tri

španske ekipe. Ob Raulu so vedno nepredvidljivi še Hierro, Mendieta in Gerard. Točka proti Špancem bi bila za Slovenijo velika kot Triglav.

Podobno pesimistični so nekateri Slovenci tudi pred nasto-

pom z Norvežani. Na tekmah s Skandinavci Slovenija doslej ni imela uspeha, a trener Katanec ter slovenski nogometaši zatrjujejo, da nas Norvežani ob poštenem sojenju ne morejo premagati še tretjič zapored. *D. T.*

Slovenska ekipa je presenetila v prvi igri z Jugoslavijo, na sliki je član slovenske reprezentance Aleš Čeh (igralec pri avstrijskem GAK)

NOGOMET – 4. TURNIR IVANA MATKA

Vnovič zmaga Škofjeločanov

Nogometaši iz pobratene občine Škofja Loka so na 4. mednarodnem turnirju Ivana Matka v Selah ponovili lanskoletno zmago. V treh tekmah so

zbrali sedem točk ter ostali neporaženi.

Turnir prireja DSG Sele/Zell v spomin na svojega ustanovitelja in mentorja Ivana Matka.

Letošnjega turnirja se je udeležilo skupno 4 ekip: DSG Sele, Škofja Loka, MA 2412 iz Borovelj ter Galicija. Žal je izpadel dvoboj med veterani DSG Sele in SŠZ, ker je nekaj igralcev SŠZ v zadnjem trenutku odpovedalo svojo udeležbo.

Podelitev nagrad zmagovalcu in ostalim ekipam je v okviru družabnega zaključka turnirja izvedel odbornik DSG Sele/Zell Igor Roblek, srečanje pa sta vzorno organizirala Mario Mak in Ivan Kelih.

*I. L.***Rezultati:**

DSG Sele – Galicija 0 : 2, Škofja Loka – MA 2412 Borovelje 1 : 1, Galicija – Škofja Loka 1 : 3, MA 2412 Borovelje – DSG Sele 1 : 4, DSG Sele – Škofja Loka 1 : 3, MA 2412 Borovelje – Galicija 5 : 1

Zaključna lestvica:

1. Škofja Loka 7 točk (6 : 2), 2. MA 2412 Borovelje 4 (4 : 7), 3. DSG Sele/Zell 3 (6 : 6), 4. Galicija 3 (3 : 4)

KOŠARKA

Košarkarjem ZG/ZRG za Slovence naslov koroškega šolskega prvaka 2000!

Mladi košarkarji ZG/ZRG za Slovence v Celovcu (KOŠ) so na šolskem prvenstvu 2000 za višjo stopnjo osvojili naslov koroškega prvaka! Ekipa, katero vodi profesor Anton Malle, je pozitivno presenetila vse, saj je bila v povprečju za dve leti mlajša od ostalih sotekmencev finalnega turnirja štirih najboljših koroških srednješolskih moštev. Velika zasluga za velik uspeh pa seveda gre tudi trenerju KOŠ-a Bojanu Grzetiču.

V polfinalu je ekipa ZG/ZRG za Slovence premagala gimnazijo iz Šentpavla v Labotski dolini s 50 : 30, v finalu pa po sijajnem prvem polčasu velikega favorita, gimnazijo Lerchenfeldstrasse iz Celovca s 34 : 25 (24 : 8). Deželnega šolskega prvenstva 2000 se je udeležilo kar 22 šol.

Od 26. do 29. novembra 2000 bodo košarkarji slovenske gimnazije zastopali Koroško na državnem šolskem prvenstvu, ki bo letos v Gornji Borti na Gra-

diščanskem. Že prihodnji vikend pa so mladinci KOŠ-a povabljeni na mednarodni turnir v Opatijo na Hrvaškem. 8. junija pa je vodstvo KOŠ-a povabilo mlade športnike, njihove starše ter odbornike in zastopnike sponzorjev na zaključni piknik na terasi Zvezne gimnazije za Slovence. Odziv je bil razveseljiv. Za Slovensko športno zvezo se je odgovornim kluba za angažirano delo z mladino zahvalil tajnik Ivan Lukan. *I. L.*

BOKS

Wieser v finalu v Pulju!

Prejšji teden so se v Pulju na turnirju »Arena Cup Pula«, ki je bil letos organiziran že drugič, srečale boksarske zvezde iz 12 evropskih držav. V izredno močni konkurenci evropskih in svetovnih prvakov ter bivših olimpijskih zmagovalcev so nastopali tudi Avstrijci.

Med štirimi zastopniki je bil Korošec Franci Wieser, ki se je kot edini od Avstrijcev mogel uveljaviti na turnirju. Medtem ko so njegovi kolegi izpadli že v predrundah, se je on v težki kategoriji najprej

uvrstil v polfinale, kjer je po točkah s 6 : 3 premagal močnega Ukrajince Suhaka Olesija. V finalu je bil Wieserjev nasprotnik Rus Vjačeslav Slovnavtsev, le-ta pa je Korošca premagal po točkah s 6 : 1.

Srebrna kolajna na tako kakovostnem turnirju pa je vsekakor velik uspeh za Wieserja. Zanj se sezona nadaljuje z bojem v soboto, 17. junija zvečer v Beljaku, kjer bo gostovala madžarska ekipa iz Győrja, to je klub blizu Budimpešte. *T. G.*

ODBOJKA

Na EP tudi slovenski odbojkarji?

V slabem desetletju samostojne Slovenije so slovenski športniki z žogo dosegli izjemne uspehe. Košarkarji so na evropskih prvenstvih igrali že štirikrat, dvakrat so bili med najboljšimi reprezentancami stare celine še rokometaši, lani se je na EP uspelo uvrstiti vaterpolistom in kot vsi vemo, igrajo prav zdaj prvič na EP tudi slovenski nogometaši. Očitno so ti uspehi

slovenskih reprezentanc v igrah z žogo »razjezili« odbojkarje do te mere, da so zdaj tudi oni na najboljši poti, da naslednje leto zaigrajo na EP v češkem Brnu.

Slovenija je v soboto v Radovljici kar s 3 : 0 (25 : 20, 28 : 26 in 25 : 22) ugnala zelo dobre portugalske odbojkarje, že pred tem pa so v gosteh s 3 : 1 in 3 : 0 premagali Turčijo ter Bosno in Hercegovino. Če bodo Slovenci na Portugalskem osvojili vsaj niz, so jim na široko odprta vrata do prvega mesta v skupini in do neposredne uvrstitve na EP, če pa bodo drugi, potem imajo še priložnost v dodatnih kvalifikacijah. *D. T.*

RIBOLOV

5. mesto za ekipo Kluba koroških ribičev

Tričlanska ekipa Kluba koroških ribičev (KKR) iz Šentjakoba v Rožu je na tretjem tekmovanju v okviru državnega prvenstva Slovenije 2000 v muharjenju zabeležila nov uspeh.

Ivko Ferm, Gregor Reichmann in Gerhard Umfahrer so na tekmovanju na Savi Bohinjki (prirejatelj RK Bled) med 22 ekipami osvojili peto mesto! Zmagala je prva ekipa gostite-

ljev pred Medvodami in Vrhniko. S petim mestom je ekipa KKR v skupni razvrstitvi tretja (46 točk), vodijo pa Medvode (52) pred Bledom (47).

Tudi pri posameznikih so bile uvrstitve tekmovalcev KKR kar razveseljive: med 72 tekmovalci je Umfahrer osvojil odlično sedmo mesto, Ivko Ferm pa 16.

Na sporedu je še pet tekmovanj. Četrto tekmovanje je na sporedu v soboto, 24. junija, na Kolpi. *I. L.*

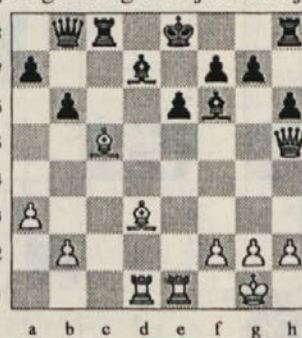
»Človeško življenje je partija šaha«
Cervantes

ŠAHOVSKI OREH ŠT. 114

Silvo Kovač

Bohak – Marjanovič (Bled 2000)

V francoski obrambi je črni ostal brez rokade in trdovratno brani prednost kmeta. Beli, ki je na potezi, pa ima lepe možnosti napada na izpostavljenega črnega kralja. Kako je

potekala zaključna zmagovita kombinacija belega, v kateri sodelujejo vse bele figure?

Rešitev št. 113

Beli se ne odloči za zamenjavo dam in krepitev središnega kmeta s potezo e4, temveč v igro pripelje neprijetnega skakača s potezo 1.Se6+ Kh6 (seveda ne 1...Se6, ker izgubi damo) 2.Df8+ Kh5 3.g4+. Črni kralj prisilno potuje proti belemu, vendar se pot po 3...Kh4 4.Dh6+ Kg3 5.Df4+ Kh4 6.g5+ konča z matom v naslednji potezi!